

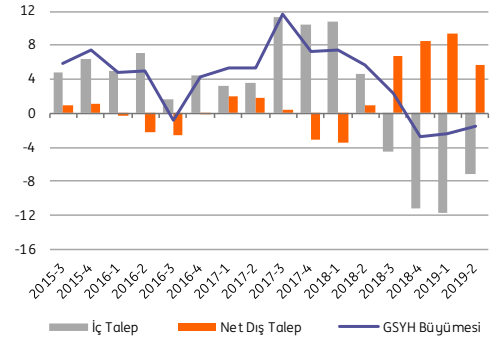
Özel talepteki daralma 2. çeyrekte de büyümeyi sınırlarken, net ihracatın güçlü seyri ve kamu tüketimi büyüme performansına katkı sağlamaya devam etti...

2019 2. Çeyrek Gerçekleşme: %-1.5, ING Bank Tahmini: %-1.6, Piyasa Tahmini: %-2.0

- 2019'in 2. çeyreğinde GSYH beklentilerin altında YY %-1.5 daralırken; mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre büyüme ise 2018'in 2. yarısındaki daralmanın ardından bu yıl ilk çeyrekte YY %1.6 ile artışa döndükten sonra bu eğilimini korudu ve 2. çeyrekte %1.2'lik sağlıklı bir büyüme hızı kaydetti. Açıklanan veriler, kamunun büyüme yanlısı adımlarının ve maliye politikasındaki destekleyici duruşun katkısıyla aktivitede toparlanmanın sürdüğünü; dolayısıyla geçtiğimiz yıl yaşanan finansal dalgalanmanın ardından ivme kaybeden büyüme performansında kötünün geride kaldığını bir kez daha teyit etti.

- Talep kaynaklarına göre; özel tüketim ve yatırımın yıllık büyümeye katkıları %-0.6 ve %-7.1 puanla oldukça zayıf seyretti. Yine de özel tüketimin daralma hızı YY %-1.1 ile önceki çeyreğe göre yavaşlarken, özel yatırımlardaki düşüş YY %22.8 ile ilk çeyreğin de üzerinde gerçekleşti. Bu dönemde, gerek makine ve teçhizat yatırımlarının gerekse inşaat yatırımlarının azalma hızı da yatırım iştahındaki zayıflığın inşaat yatırımlarıyla sınırlı olmadığını ortaya koydu. Özel tüketimdeki düşüşün daha ılımlı bir düzeye gerilemesinde kamunun vergi indirimlerinin ve kurun Mayıs sonlarından itibaren daha güçlü seyretmesi gibi faktörlerin önemli rol oynadığı; özel yatırımların ise ilk çeyrekte artıda olan kredi itkisinin yenideneksiye dönmesinden etkilendiği söylenebilir. Hükümet'in harcama politikası tarafından belirlenen kamu tüketim harcamaları 2017'in 2. çeyreği sonrası dönemde olduğu gibi artıda kalarak %3.3 yükselirken büyümeye %0.5 puanlık katkı sağladı ve bütçe açığının GSYH'ye oran olarak Mart'ta %2.3'ten Haziran'da %2.6'ya gelmesinin yansımaları ortaya koydu. TL'nin artan rekabet gücünün etkisi ve zayıf iç talep gibi faktörlerin desteklediği net ihracatın büyümeye katkısı ise %5.7 puanla oldukça yüksek düzeyde seyretti. Son olarak, dalgalı bir seyrile büyümenin düzeyinde belirleyici faktörlerden olan stok değişimlerinin katkısı ise dört çeyrek aradan sonra hafif artışa döndü. İktisadi faaliyet kollarına göre, büyümeyi aşağı çeken sektörler arasında %-1 puanla inşaat ve %-0.5 puanla sanayi öne çıkarken, bir kaç sektör hariç genelde büyümeye olan katkıların önceki çeyreğe göre artış yönünde olduğu dikkat çekti.

- Sonuç olarak, özel talepteki daralma 2. çeyrekte de büyümeyi sınırlamaya devam ederken, net ihracatta gücünü koruyan seyir ve kamu tüketimi GSYH artışına katkı sağlamaya devam etti. Yılın 2. yarısında ekonomik performanstaki toparlanma sürecinin ivmesi ve zayıf baz etkisiyle büyümenin ilk yarıya göre daha olumlu bir performans sergileyebileceğini söyleyebiliriz.

Talep Unsurlarının GSYH Büyümesine Katkıları (%)

	2018				Yıllık	2019	
	1Ç	2Ç	3Ç	4Ç		1Ç	2Ç
Hanehalklarının Tüketimi	3.7%	1.6%	0.4%	-4.7%	0.0%	-2.9%	-0.6%
Devletin Tüketim Harcamaları	0.7%	1.3%	0.8%	0.8%	0.9%	0.9%	0.5%
Sabit Sermaye Oluşumu	3.0%	1.9%	-1.3%	-3.5%	-0.2%	-3.7%	-7.1%
Stok Değişimleri	3.4%	-0.1%	-4.4%	-3.9%	-1.5%	-6.0%	0.1%
Net İhracat	-3.4%	1.0%	6.8%	8.4%	3.6%	9.4%	5.7%
İhracat	0.2%	1.0%	3.1%	2.2%	1.7%	2.0%	1.8%
(Eksisi) İthalat	3.6%	0.0%	-3.7%	-6.2%	-1.9%	-7.4%	-3.9%
GSYH	7.4%	5.6%	2.3%	-2.8%	2.8%	-2.4%	-1.5%

Kaynak: TÜİK, ING Bank

GSYH Büyümesine İktisadi Faaliyet Kollarının Katkıları (%)

	2018				Yıllık	2019	
	1Ç	2Ç	3Ç	4Ç		1Ç	2Ç
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	0.2%	0.0%	0.3%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Sanayi	1.6%	0.9%	0.2%	-1.4%	0.3%	-0.8%	-0.5%
İnşaat	0.5%	0.1%	-0.5%	-0.6%	-0.2%	-0.6%	-1.0%
Hizmetler	2.4%	2.0%	1.0%	-0.2%	1.2%	-0.8%	-0.1%
Bilgi ve iletişim	0.2%	0.2%	0.1%	0.1%	0.1%	0.0%	0.1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0.1%	0.5%	0.3%	-0.8%	0.0%	0.1%	0.5%
Gayrimenkul faaliyetleri	0.4%	0.1%	0.2%	0.4%	0.2%	0.1%	0.2%
Mesleki, idari ve destek hizmet	0.7%	-0.1%	-0.4%	-0.7%	-0.2%	-0.7%	-0.2%
Kamu yönetimi, eğitim, insan s:	0.6%	1.4%	1.2%	0.8%	1.0%	0.9%	0.3%
Diğer hizmet faaliyetleri	0.2%	0.1%	0.1%	0.0%	0.1%	0.0%	-0.1%
Sektörler toplamı	6.8%	5.1%	2.3%	-1.9%	2.8%	-1.6%	-1.0%
Vergi-sübvansiyon	0.7%	0.5%	0.0%	-0.9%	0.0%	-0.8%	-0.5%
GSYH	7.4%	5.6%	2.3%	-2.8%	2.8%	-2.4%	-1.5%

Kaynak: TÜİK, ING Bank

ING Bank Ekonomik Arařtırmalar Grubu

Muhammet Mercan   Bař Ekonomist   + 90 212 329 0751   muhammet.mercan@ingbank.com.tr

AÇIKLAMA:

Bu yayın, ING Bank A.ř. Ekonomik Araştırmalar Grubu tarafından, herhangi bir kullanıcının yatırım amaçları, finansal durumu veya araçları göz önünde bulundurulmaksızın, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Yayındaki bilgiler, yorumlar ve tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında olmadığı gibi, yatırım, hukuk veya vergi konusunda tavsiye niteliğinde de değildir; herhangi bir finansal aracı satın almak veya satmak için bir teklif veya talep de değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan bilgi, yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu yayında sunulan bilgilerin yayım tarihi itibarıyla yanlış/yanıltıcı olmamasına özen gösterilmiş olmasına karşın, ING Bank A.ř. bilgilerin doğru ve tam olmasından sorumlu değildir. ING Bank A.ř. ve çalışanları bu yayının kullanımından kaynaklanan herhangi bir doğrudan, dolaylı veya bağlantılı zararın sorumluluğunu kabul etmemektedir. Aksi belirtilmediği müddetçe, görüş, öngörü veya tahminler belgenin yayımlanma tarihinde yazar(lar)ına aittir ve uyarı olmaksızın değiştirilebilir.

Bu yayının dağıtımı farklı ülkelerde kanun veya yönetmeliklerle kısıtlanmış olabilir; eline bu yayın geçen kişiler de bu tür kısıtlamalar hakkında bilgi almalı ve bunlara uymalıdır.

Bu rapor için telif hakkı koruması söz konusudur ve rapor ING Bank A.ř.'nin önceden alınmış açık onayı olmaksızın hiç kimse tarafından hiçbir gerekçeyle çoğaltılamaz, dağıtılamaz ya da yayımlanamaz. Tüm hakları saklıdır. Bu belgeyi üreten tüzel kişi (ING Bank A.ř.), Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından yetkilendirilmiştir ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) tarafından da gözetilmektedir. ING Bank A.ř. Türkiye'de kurulmuş bir şirkettir (Ticaret Sicil No. 269682, İstanbul).